ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU TELČSKO

Eva Janoušková

Abstract

This paper deals with the development of tourism in the Telčsko Microregion as one of the main economic activities of this area. The area has a high localization potential for the development of tourism. Nevertheless, this activity does not develop in such a way all interested subjects would imagine. One of the weaknesses of tourism in the region is a short stay of visitors. Among others, the paper also presents particular steps that are implemented in the microregion to improve the situation.

Keywords: tourist regions, the Telčsko Microregion, the town of Telč, cooperation in tourism

Úvod

Cestovní ruch je faktorem, který hraje a v budoucnu bude hrát v České republice stále větší roli v rozvoji regionů různé hierarchie. V mnoha oblastech republiky není dostatečný potenciál pro rozvoj průmyslu nebo zemědělství. Právě zde je často nedoceněný význam přírodního a kulturního bohatství pro rozvoj cestovního ruchu (podrobněji Měrtlová, Vojáčková, 2012).

Česká republika je administrativně rozdělena do čtrnácti krajů. Pro potřeby cestovního ruchu to však není dělení ideální. Cestovní ruch vychází z jiných kritérií než politické členění. Některé celistvé turisticky atraktivní oblasti se rozkládají na území více krajů (například Krkonoše). Krajské samosprávy by měly rozvíjet přirozené turistické regiony, které leží ve více krajích podle společného plánu. Od 60. let minulého století existuje snaha vymezit na území republiky jednotné turistické celky. V roce 1962 byla provedena Rajonizace cestovního ruchu v tehdejší ČSSR. Vymezené oblasti však nepokrývaly území celé republiky. V roce 1982 po aktualizaci byla vydána Směrnice pro realizaci rajonizace cestovního ruchu v ČSSR, která vymezila 47 oblastí soustředěného cestovního ruchu s podoblastmi (oblasti I. až IV. kategorie). V průběhu let však došlo ke změnám ve využití krajiny, v podílu rekreace, celkově rostl význam služeb a zvýšila se mobilita obyvatel. Stávající rajonizace už byla nevyhovující. V současné době je v ČR nejčastěji používáno členění země na 17 turistických regionů, které vytvořila Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism v roce 2010. Jde o území, pro která je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů.

Hlavní význam těchto celků spočívá v prezentaci ČR v zahraničí, ale významná je i podpora domácího cestovního ruchu.

Společná prezentace a propagace je bezesporu důležitá věc. Ale aby byl naplněn obsah propagace, aby bylo co nabídnout, je nezbytná iniciativa všech, kteří se podílejí na realizaci cestovního ruchu v dané oblasti. Zde spíše než rozdělení na turistické regiony (a v jejich rámci další dělení na 40 turistických oblastí), hraje roli aktivita v menších územních celcích – tzv. mikroregionech.

Mikroregiony a místní akční skupiny (MAS)

V České republice existuje v současné době více než 500 mikroregionů. Tyto svazky obcí jsou uzavírány podle občanského zákoníku a podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Obce regionu menšího rozsahu se z vlastní iniciativy sdružují za účelem dosažení ekonomického, kulturního a sociálního rozvoje. Řada aktivit v mikroregionech je zaměřena na cestovní ruch, který je v mnoha oblastech jednou z mála možností, jak zvýšit ekonomický rozvoj. Právě zde je velký prostor pro spolupráci s dalšími subjekty v regionech.

V mikroregionech působí tzv. místní akční skupiny (MAS). Jsou společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory pro svůj region z EU a z národních programů.

Mikroregion Telčsko a cestovní ruch

Mikroregion Telčsko byl založen v roce 2003. O rok později vznikla Místní akční skupina Telčsko. Tvoří jej 49 obcí (podrobněji Skálová, 2012), ve kterých žije dohromady asi 15 tisíc obyvatel. Rozkládá se na Českomoravské vrchovině v jihozápadní části Moravy.

Téměř všechny obce mikroregionu náleží do Kraje Vysočina, jedinou výjimkou je obec Červený Hrádek, která administrativně patří do Jihočeského kraje. Charakter krajiny je vrchovinný, s průměrnou nadmořskou výškou 570 m. Nejvyšším vrcholem je Javořice (837 m n. m.), v jejíž blízkosti prochází hlavní evropské rozvodí. V mikroregionu pramení Moravská Dyje, která odvádí vodu z celého Telčska a posléze odtéká do Rakouska. Charakteristickým prvkem krajiny jsou rybníky. Některé byly založeny již v 13. století – např. rybníky chránící vodní pevnost Telč. Nejvíce jich bylo založeno v 16. století za doby Zachariáše z Hradce a dodnes je takřka v každé vesnici jeden nebo více rybníků. Lesy se postupně omezovaly na méně úrodné, kamenitější a výše položené pozemky a tvoří další typický prvek krajiny. Původní smíšené lesy byly nahrazovány smrkovými monokulturami (Skálová, 2012).

Administrativně leží mikroregion v Kraji Vysočina. Většina vesnic vznikala od 13. století během kolonizace zdejší oblasti, která postupovala od jihovýchodu stále hlouběji do tehdejšího pomezí mezi Čechami a Moravou. Vesnice byly zakládány tak, že se podle kvality půdy a klimatologických podmínek určil počet usedlostí, které se v daném obvodu užívají. Naprostá většina z nich nemá víc než 150 obyvatel (velikost obcí se pohybuje od 35 do 800 obyvatel). Tato rozdrobenost, typická pro celý kraj, určuje charakteristické problémy obcí – nízká občanská vybavenost, malá daňová výtěžnost, nedostatečná dopravní obslužnost, vysoké náklady na údržbu místních komunikací nebo nedostatek podnikatelských příležitostí.

V posledních dvaceti letech dochází k mírnému poklesu počtu obyvatel. Tento negativní vývoj ve stavu populace mikroregionu, přímo souvisí s městem Telč, které v daném období zaznamenalo výrazný pokles počtu obyvatel (o 5 %). I do budoucna lze očekávat spíše stagnaci (popř. mírný pokles počtu obyvatel), a to i v souvislosti s postupujícími depopulačními procesy ve venkovských oblastech.

Nepřítomnost velkého průmyslu v celé oblasti pomohla zachovat čisté životní prostředí. Spolu s malebnou krajinou této části Českomoravské vrchoviny a množstvím památek (nejen v Telči) disponuje mikroregion velmi kvalitními lokalizačními předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.

Cestovní ruch je nedílnou součástí ekonomiky a života mikroregionu. Přesto se v oblasti nerozvíjí tak, jak by si všichni zainteresovaní představovali. Jednou ze slabých stránek turismu v regionu je krátkodobý pobyt návštěvníků.

Graf 1: Struktura hospodářství Mikroregionu Telčsko

Graph 1: Structure of the economy in the Telčsko Microregion

Zdroj: Strategický plán LEADER MAS Telčsko

Hlavní turistickou atraktivitou mezinárodního významu je historické centrum města Telče zapsané na seznam kulturního a přírodního světového dědictví UNESCO. K dalším patří hrad Roštejn, Premonstrátský klášter v Nové Říši, zřícenina hradu Štamberk, církevní památky v Telči a ve většině obcí, přírodní památky a zajímavosti (dutá lípa v Praskolesích, Míchova skála, kamenné

moře u Lhotky, Velký pařezitý rybník, pramen Moravské Dyje, nejvyšší vrchol Českomoravské vrchoviny Javořice a další).

Návštěvníci kromě přírodních a kulturních zajímavostí využívají možnosti méně náročné pobytové i pohybové letní a zimní turistiky. Velmi rozšířenou formou individuální rekreace je chalupaření a chataření. Pro zimní rekreaci jsou vhodné běžkařské terény kolem vrchu Javořice. V obci Mrákotín jsou v provozu dvě sjezdovky. Informace o celém mikroregionu turistům poskytuje Městské informační středisko v Telči. Cestovní ruch v území je dále umocňován konáním řady významných kulturních akcí. Návštěvníci mohou navštívit řadu expozic, galerií a muzeí. Mezi nejznámější osobnosti kraje patří Otokar Březina. Historický a kulturní význam města a okolí je umocňován také trvalým zájmem tvůrců filmových děl o historické exteriéry Telče či hradu Roštejn.

Jak město Telč, tak i Mikroregion Telčsko vyvíjejí řadu aktivit zaměřených na rozvoj propagace a marketingu (turistický server, propagační materiály, marketingová studie cestovního ruchu, komplexní průzkumy návštěvnosti a názorů návštěvníků apod.). Spolupracují také s partnerskými městy a organizacemi v zahraničí. Vyvrcholením dlouholeté spolupráce s rakouskými partnery se v roce 2009 stala Dolnorakouská zemská výstava, kdy poprvé v historii byla jedna část výstavy umístěna v zahraničí, a to v Telči. Kromě stálých expozic proběhla řada doprovodných akcí a výstava se tak stala významným turistickým magnetem. Podle Strategického plánu rozvoje Mikroregionu Telčsko (2012) je možné návštěvníky rozdělit do dvou skupin:

- Krátkodobí návštěvníci, přijíždějící zejména na prohlídku zámku a náměstí, příp. dalších památek v Telči. Odhaduje se, že jich do Telče zavítá cca **300 tisíc za rok**. Významný podíl tvoří školní výlety (v červnu) a autobusové zájezdy cestovních kanceláří (tuzemských i zahraničních) během celé turistické sezóny.
- Pobytoví návštěvníci (dle názvosloví WTO turisté), využívající služeb hotelů, penzionů, kempů a ubytování v soukromí. Při počtu cca 1000 lůžek v mikroregionu, průměrné obsazenosti 100 nocí na lůžko za rok a průměrné délce pobytu 4 noci je možno uvažovat o počtu cca **25 tisíc turistů za rok**.

Při porovnání výše uvedených odhadů je zřejmé, že problémem cestovního ruchu v Mikroregionu Telčsko je především neschopnost udržet návštěvníka, aby zůstal v oblasti více než jeden den. Lůžkové kapacity bývají plně obsazeny pouze v období vrcholné letní sezóny (přelom července a srpna). K tomu v Telči přispívá velkou měrou konání již tradičního a stále populárního hudebního festivalu „Prázdniny v Telči“. V ostatních obdobích (především mimo hlavní sezónu) není kapacita ubytovacích, ale také stravovacích zařízení dostatečně využita. Největší

nabídka ubytovacích kapacít je k dispozíci v Telči a v Řásné, kde se rovněž nachází atraktivní Camp Velkopařezitý a chatová oblast Řásná. Vysokou kvalitu ubytování a větší počet lůžek pro náročnější klientelu (konferenční a kongresová turistika) nabízí komplex Šiškův mlýn, jehož součástí je golfové hřiště.

Mikroregionem prochází řada tras pěších, cyklistických i jezdeckých. Hustá síť tras, na jejímž vyznačení a koordinaci se z velké části podílel Mikroregion Telčsko, nabízí nejrozumnější varianty a možnosti (okruhy) pro milovníky kol, koní i pěší turistiky. Z tohoto pohledu patří mikroregion mezi nejvýznamnější centra cykloturistiky na Vysočině. Problémem je, že většina cyklistických tras je vedena po stávajících dopravních komunikacích nižších tříd. Tzv. cyklostezky, tedy trasy pro cyklisty vedené mimo motorovou dopravu, zatím v území chybí (vyjma několika krátkých úseků v Telči).

Vybavenost území sportovně rekreačním zázemím a celkovou nabídkou pro aktivní trávení volného času je na horší úrovni. Kromě již zmínovaného golfového hřiště, fotbalových i víceúčelových hřišť a školních tělocvičen, využívaných i veřejností, jsou jedinými sportovními zařízeními v regionu tenisové kurty, bowlingová dráha a nekrytý zimní stadion v Telči. Problémem je rovněž absence dostatečného počtu kvalitních vodních ploch či koupališť pro koupání. Zcela nedostatečná je nabídka volnočasových aktivit zaměřených na děti a rodiny s malými dětmi.

V rámci analýz marketingových strategií byly zpracovány příčiny a důsledky nízké výnosnosti služeb cestovního ruchu. Výsledek připomíná „začarovaný kruh“. K příčinám, které mohou být ovlivněny zvenčí a mohou tak přispět k řešení základního problému patří

- malá nabídka aktivit mimo sezónu
- špatná spolupráce s jinými obory
- chybějící doprovodná infrastruktura
- špatný marketing
- chybějící základní infrastruktura cestovního ruchu vyšší úrovně a kapacity
- nižší úroveň vzdělanosti v regionu – chybí know-how.

Podle Strategického plánu rozvoje Mikroregionu Telčsko je jednou z možností jak tento bludný kruh rozetnout zajištění kapitálu na zlepšení infrastruktury cestovního ruchu. Že toto úsilí přináší pozitivní výsledky, to dokládá vysoká výtěžnost financí z dotačních titulů. V rámci Kraje Vysočina Mikroregion Telčsko dlouhodobě obsazuje první místo v přepočtu získaných dotací na jednoho obyvatele. Také čerpání dotací z fondu EU je nadprůměrné. Tyto skvělé výsledky jsou dosahovány i díky poradenské činnosti kanceláře Mikroregionu Telčsko.

Město Telč

Město Telč, jediné větší sídlo mikroregionu (asi 5 000 obyvatel), je spádovým centrem celé oblasti. Jako město, jehož historické jádro je uvedeno od roku 1992 na Seznamu světového dědictví UNESCO, má ovšem význam turistického centra nejen v regionálním, ale i v celostátním a mezinárodním měřítku. Telč významně ovlivňuje ekonomickou strukturu v mikroregionu (graf 1). V případě, že bychom hodnotili strukturu ekonomiky mikroregionu bez města Telče, měl by sektor služeb pouze 47 % podíl na celkovém počtu subjektů, druhým nejvýznamnějším sektorem by se stala oblast zemědělství (24 % podíl).

První písemná zmínka o Telči pochází z počátku 14. století. Významný datem je rok 1339, kdy Telč dostal do vlastnictví Oldřich z Hradce z rodu Vítkovců. Historické jádro města patří k nejcennějším městským památkovým rezervacím na Moravě. Na památkové hodnotě města se podílí i předměstí Staré Město, jehož historická část (okolí kostela Matky Boží) je městskou památkovou zónou a v neposlední řadě i to, že i nová výstavba 20. století na okrajích města respektovala hodnotné městské panoráma, které není narušeno převýšenou panelovou zástavbou. Dominantou a také nejvýznamnější architektonickou památkou města je renesanční telčský zámek. Tato národní kulturní památka se zachovalými původními interiéry patří mezi klenoty moravské renesanční architektury. Po poklesu ročního počtu návštěvníků telčského zámku v posledních 20 letech se situace pomalu mění k lepšímu (tab. 1).

Tab. 1: Počty návštěvníků zámku Telč ve vybraných letech

Table 1: The numbers of visitors to the castle Telč in selected years

Rok	Počet návštěvníků
1996	90 087
2000	90 000
2004	76 866
2006	64 075
2008	64 628
2010	87 183

Zdroj: Chalupa, Janoušková, 2011

Pro rozvoj cestovního ruchu v Telči je významné členství města ve svazku obcí „Česká inspirace“ nebo ve „Sdružení historických sídel Čech, Moravy

a Slezska“. Od roku 2006 ve městě sídlí Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště pro kraj Vysočina.

Kromě památek lákají turisty do Telče významné pravidelné akce jako například již zmiňované Prázdniny v Telči nebo Balóny nad Telčí, Dny evropského kulturního dědictví, Francouzsko-česká hudební akademie a další. Pro odpočinek a procházky návštěvníci města mohou využít zejména volně přístupný zámecký park a dále např. klidovou oblast Oslednice, popř. Lipky (lipová alej).

Rozvoj cestovního ruchu závisí, kromě kulturně-přírodního potenciálu i na kvalitě a rozsahu poskytovaných služeb. Zde má město ještě četné rezervy. Problém je také v ne vždy ideální komunikaci mezi městem a místními podnikateli. Město si tento problém velmi dobře uvědomuje a snaží se jej řešit. Například zapojením Telče do zajímavého projektu „Města v rozletu“.

„Města v rozletu“

Projekt, z něžž Telč čerpá finanční podporu, byl schválen v roce 2011. Je založen na přeshraniční spolupráci Rakouska a České republiky. Projekt je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje prostřednictvím Operačního programu Evropské územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007 – 2013. Partnery projektu „Města v rozletu“ jsou tři rakouská města oblasti Waldviertel – Horn, Zwettl, Schrems a tři partnerská města za Jižní Čechy a Vysočinu – Třeboň, Jindřichův Hradec, Telč. Město Telč vstoupilo do projektu s následujícími cíli:

- Aktualizovat strategii rozvoje města a cestovního ruchu v Telči.
- Zajistit propagování města Telče.
- Zefektivnit vzájemnou spolupráci a komunikaci mezi městem Telč a podnikateli poskytující služby v oblasti cestovního ruchu.

Již v období přípravy projektu probíhaly konzultace zástupců města s vedením katedry cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické Jihlava (VŠPJ). V průběhu realizace projektu nabídla VŠPJ provedení a vyhodnocení potřebných průzkumů mezi návštěvníky města a mezi představiteli veřejné správy a podnikateli. Výsledkem bude aktuální marketingová studie turistického regionu Telčsko včetně vypracování závěrečné zprávy a její prezentace. Vznikne pod vedením zkušených odborníků z katedry a za významného přispění studentů oboru Cestovní ruch VŠPJ, kteří své výzkumy zpracují formou bakalářských prací. Výsledky studie budou strukturovány tak, aby je bylo možno porovnat s výstupy Marketingové studie turistického regionu Telčsko (2006). Plánovány jsou také přednášky odborníků katedry cestovního ruchu pro místní podnikatele například na tato témata:

- Základy cestovního ruchu (vymezení pojmů, přehled základních služeb cestovního ruchu)
- Právní minimum (legislativní opatření ovlivňující služby v cestovním ruchu v ČR i v EU)
- Region a cestovní ruch – geografie a historie mikroregionu, udržitelný rozvoj cestovního ruchu
- Základní principy destinačního managementu (strategický rozvoj destinace, tvorba destinačních produktů, marketing destinace)

Nyní probíhá v rámci projektu „Města v rozletu“ aktualizace Strategického plánu města Telče. Jde jak o aktualizaci analytické části, kde již celá řada údajů a různých porovnání je zastaralá, ale především o aktualizaci návrhové části. Tedy aktualizace směřů rozvoje, strategických i dílčích projektů. Speciální důraz v rámci strategického plánu je kladen na rozvoj a podporu podnikání ve městě.

Je třeba připomenout, že projekt „Města v rozletu“ není jedinou mezinárodní projektovou aktivitou Telče zaměřenou na rozvoj cestovního ruchu. Telč jako město UNESCO je také například zařazena do společného projektu Bavorska, Horního Rakouska, Kraje Vysočina a Jihočeského kraje pod názvem „Region Vltava Dunaj“.

Geopark Vysočina

Hovoříme-li o spolupráci VŠPJ s regionem Telčska v cestovním ruchu, je třeba zmínit další zajímavou aktivitu – spolupráci s obecně prospěšnou společností Geopark Vysočina. Geoturistický a ekoturistický potenciál ČR tvoří zajímavou a dosud nedoceněnou alternativu ke standardnímu cestovnímu ruchu v přírodně a krajinně hodnotných územích. Území plánovaného Geoparku Vysočina se z velké části nachází právě v Mikroregionu Telčsko. Cílem projektu „Geopark Vysočina“ není omezení vstupu do přírodně a krajinně hodnotného území, ale naopak rozvoj specifických šetrných forem turismu a také ekonomický přínos obyvatelům daného území. Jde například o vybudování zážitkových a naučných stezek, vlastního infocentra v Telči a také o přípravu zajímavých vzdělávacích programů pro školy, laickou i odbornou veřejnost (Obdrlík, 2012). VŠPJ je jednou z partnerských organizací této společnosti v oblasti propagace a příprav při vzniku geoparku. V říjnu roku 2011 byla jihlavská vysoká škola partnerem konference „Výzva a hrozby ekoturismu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity“, kterou společnost pořádala v Telči. Zřízení geoparku na Telčsku se řadí k soudobým trendům v cestovním ruchu a mohlo by významně přispět k přilákání dalších turistů do regionu a hlavně k udržení těchto návštěvníků po více dní.

Spolupráce VŠPJ a společnosti Geopark Vysočina bude dále pokračovat studentskými výzkumy a návrhy, které budou zpracovány formou bakalářských prací a také souvislými odbornými praxemi.

Závěr

Mikroregion Telčsko má bohatý přírodní i kulturně správní potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Bohužel jeho využití má doposud velké rezervy. Hlavním problémem oblasti je výrazná sezónnost a jednoznačná převaha jednodenních návštěvníků. Vzhledem k tomu, že mikroregion leží v oblasti, kde chybí velký průmysl a potýká se s nedostatkem pracovních příležitostí, mohl by být rozvoj cestovního ruchu řešením tohoto problému. Pro představitele města Telče, Mikroregionu Telčsko i MAS Telčsko je rozvoj cestovního ruchu jednou z hlavních priorit. V jejich úsilí se je snaží podpořit řada subjektů – mezi nimi i katedra cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické Jihlava.

Literatura

Chalupa, P., Janoušková, E. 2011. Ekonomické problémy, regionální rozvoj a cestovní ruch - spojené nádoby. In: Regionální rozvoj a cestovní ruch. Jihlava: VŠPJ, 2011. s. 60 – 72. ISBN 978-80-87035-44-3

Marketingová studie turistického regionu Telčsko [online]. [cit. 2012-08-20]. Dostupný z <<http://www.telc.eu/fotogalerie/files/marketingova-studie-turistickeho-regionu-telcsko-zaverecna-zprava-06-07-pdf-1.pdf>>

Měrtlová, L., Vojáčková, H. 2012. Rozvojový potenciál krajů z pohledu ekonomických indikátorů. In Veřejná správa jako významný faktor rozvoje regionu. Jihlava: VŠPJ. 2012. s. 219-235. ISBN 978-80-87035-60-3.

Města v rozletu [online]. [cit. 2012-08-25].

Dostupný z <http://www.telc.eu/podnikatel/mesta_v_rozletu>

Obrdlík, V. 2012. Geopark Vysočina aneb rozvoj šetrných forem cestovního ruchu Javoříčka. [online]. Jihlava: Vysočina Tourism, 2012 [cit. 2012-08-25]. Dostupný z <http://www.vysocinatourism.cz/index.php?akce=clanek&id_clanek=200>

Skálová, E. O Mikroregionu Telčsko [online]. Telč: Mikroregion Telčsko, [cit. 2012-08-20]. Dostupný z <http://www.telcsko.cz/page.php?mx=122_o-mikroregionu&ax=514_o-mikroregionu-telcsko&lx=cz&ft=>>.

Strategický plán LEADER MAS Telčsko, aktualizace leden 2012[online]. [cit. 2012-08-20]. Dostupný z <<http://www.telcsko.cz/mas/download/spl-2008-aktualizace-05.pdf>>

Strategický plán rozvoje města Telče [online]. [cit. 2012-08-25]. Dostupný z <<http://www.telc.eu/fotogalerie/files/akcni-plan-cerven-2006-pdf.pdf>>

THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE TELČSKO MICROREGION

Summary

Tourism is a factor that plays and in the future will play ever greater role in the economic development of the regions in the Czech Republic. In many areas of our country, there is not sufficient potential for industrial or agricultural development. Specifically here, the importance of natural and cultural wealth is often underrated. Such an area is the Telčsko Microregion. The area has high-quality localization prerequisites for the development of tourism. Nevertheless, this activity does not develop in the area as all interested subjects would imagine. Among weaknesses of tourism in the region belong a short stay of visitors, a small range of activities outside the season, poor cooperation with other industries, the lack of basic infrastructure for tourism of higher levels, the lack of complementary infrastructure, poor marketing, but also lower level of education in the region – the lack of know-how. The paper also presents particular steps that are implemented in the region to improve the situation.

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.

Katedra cestovního ruchu

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

E – mail: janouskova@vspj.cz